

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS“)

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:
Károly-utca L. sz., I. em.
(Károly-utca sarkán).
Kiadóhivatal:
If Miksa könyv- és papir-
eszközkereskedésében Károly-utca,
Hattyú-épület.
Nyitvatartás egy sor 20 kr.

Előfizetési árak:
Pécsett, házhoz hordva:
Egész évre ..... 10 frt.
Egy hóra ..... 1 frt.
Vidékre (Magyarországon):
Egész évre ..... 12 frt.
Egy hóra ..... 1.20.
Egyes szám ára Pécsett 4 kr.,
vidéken 5 kr.

Megjelenik vasárnap kivételével minden este
6 órakor.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Főszerkesztő:
PERCEL BÉNI.
Felelős szerkesztő:
LENKEI LAJOS.

Társzerkesztők:
FEILER MIHÁLY.
és
HAKSCH LAJOS.

Egyes számok kaphatók minden lapelárusítónál.
Előfizetéseket elfogad a lapkiadóhivatal és
TAUSZ VILMOS dohánytözsége.

A Pécsi Újság mai számából kiemeltük a következőket:
Táviratok: Risztics volt szerb regens haldoklik. — Wekerle Bécsben. — Polonyi a kötelező polg. házasság mellett. — Betiltott lapok. — A főrendiház s a költségvetés. — A telefonhírmondó a főrendiházban. — Az új főrendek stb.

Czikkek: A kötelező polgári házasság — Deltától, ki információkat a legbiztosabb politikai forrásokról kapta. — Baranyavármegye közgyűlése.

Közgazdasági rovat: A d.-mihályi drámai hírd és a kereskedelmi miniszter. — A szt.-lőrincz-nasizsi vasút ügye a megyei közgyűlésen stb.

Egyéb rovataink egytől egyig értékes közleményeket tartalmaznak.

TÁVIRATAINK.

Wekerle Bécsben.

Budapest, 1893. december 18-án. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Wekerle miniszterelnök tegnap érkezett vissza Bécsből. Ottani tartózkodása alatt, szombaton, két óra hosszat értekezett Thallóczy Lajos udvari és állami levéltárak igazgatójával a millenniumi kiállítás történeti osztályának rendezéséről. Tkallóczytól Wekerle Kálnokyhoz, majd udvari ebédre ment. Este 6 órakor Ő Felsége a Wekerle által előterjesztett új főrendiházi tag kinevezését írta alá.

Polonyi a kötelező polgári házasság mellett

Budapest, 1893. december 18-án. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Polonyi Géza orsz. képviselő nyílt levelet intézett Teleszky István igazságügyi bizottság elnökéhez, melyben kimentette magát, hogy a ma délután kezdődő polgári házassági törvényjavaslat tárgyalásáról elmaradni kénytelen, egyúttal kijelenti, hogy a javaslatok a részletes tárgyalás alapjául nemcsak elfogadja, de azok keresztülvitelét pártja diadalának fogja tekinteni.

Az új főrendek

Budapest, dec. 18. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Az újonnan kinevezendő főrendiházi tagok első névsorozatát (öt tag) a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni. A kinevezettek között lesz Daruváry Alajos, a kúria imént nyugalmába vonult másodelnöke, ki eddig hivatalánál fogva volt tagja a főrendiháznak, honnét tehát nyugdíjaztatása folytán kimaradt és helyébe Czorda Bódog új másodelnök lépett. A király most Daruváry Alajost, kit legutóbb a Szent-István-rend középkeresztjével tüntetett ki, most életfogytig kinevezi a főrendiházba. A másik négy kinevezendő tag neve még ismeretlen, de minden valószínűség szerint a most kinevezendők nem a polgári osztály tagjai lesznek.

A Telefon-hírmondó a főrendiházban.

Budapest, 1893. dec. 18. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén Keglevich István gróf a kereskedelmi minisztert interpellálta a „Telefon-hírmondó”-nak adott engedély ügyében. Lukács miniszter azonnal válaszolt, válaszában megvilágítva a helyzetet, egyszersmind kijelentve, hogy a főrendek házában méltóságán alólnak tartja, hogy az privátügyekkel foglalkozzék. A választ egyhangulag tudomásul vették.

Risztics haldoklik.

Belgrád, 1893. december 18. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Risztics, volt szerb regens rheumatikus baja oly rosszra fordult, hogy a legrosszabbtól tartanak.

Betiltott lapok.

Nagy-Szeben, 1893. dec. 18. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Az itt megjelenő „Tribuna” és „Foia Poporului” lapok megjelenését, mivel szerkesztőjük Brote Jenő több hete Magyarországon kívül ismeretlen helyen tartózkodik, a kerületi törvényszék betiltotta.

A horvát bán jubileuma. Khuen-Héderváry Károly gróf, ki a báni méltóságra 1883. december 17-én neveztetett ki, kormányzatának tíz éves jubileumát ünnepli. Ez ünneplésben részt vesz nem csak Horvátország és Szlavónia, de osztrák abban az anyaország is; mert kormányzati sikerei, kiváló érdemei, erélyes és tapintatos működése visszahatnak Magyarországra is s valóban eldöntetlen marad, vajjon melyiknek hozott és szerzett több hasznot: Horvátországnak-e vagy az anyaországnak. Férfas batorságával és következetes politikájával megtörte a magyar-

ellenes áramlatot s ez oly eredmény, mely minden magyar embert hálára, elismerésre kötelez. Örömteljes büszkeséggel üdvözöljük a kitünő férfit jubileuma alkalmával s Pécs üdvözlötte annál kedvesebb lesz előtte, mert ifjúkori édes emlékek kötik e városhoz.

Párt-értekezlet. A pécsi függetlenségi és 48-as párt Kis József alelnök meghívására tegnap értekezletet tartott a pártlapok érdekében. Érdekes jelenség ez, mert ha bár az ellenzéki elemek gyakran, főleg a városi közgyűléseket megelőzőleg — össze szoktak jönni, a függetlenségi és 48-as párt, mint ilyen, régen nem tanácskozott és az önálló zsekvéstele évek óta tartózkodott. Mostani fellépése tehát azt sejteti, hogy, mint azt mult számunk egyik közleményében jeleztük, e párt is tömörebb szervezkedésre készül s azt első sorban a zászlajához tartozó sajtó-organumok támogatásával véli elérni. E jelenség nemcsak érdekes, hanem öröndetes is; mert az elvek nyílt és bátor harcosát mindig becsülni kell s az csak buzdításul szolgál másoknak saját elveik és pártjuk hű követésére. De intelmű is szolgál e pártértekezlet a szabadelvűeknek, hogy immár nekik is egyesülni, tömörülni, szervezkedni kell, de nem az elveikhez tartozó sajtó érdekében, hanem tisztán és egyedül a párt céljainak és az elvek sikerének érdekében. Várni lehet, — *de késmi nem szabad.*

A kötelező polgári házasság.

Pécs, dec. 18.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután kezdte meg a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat általánosságban való tárgyalását. Ez lesz az első kapavágás annak a nagy műnek megalkotásánál, a melyet a kormány reformjavaslatai céloznak. A mai nap tehát epochalis jelentőségű nap lesz a magyar alkotmány és jogrend történetében, mert itt nem egyetlen új jogi institució életbeléptetéséről van szó, hanem a magyar állami jogrend kiépítéséről az egész vonalon. Maga a kötelező polgári házasság csupán egy alapkö, a melyre azután az új intézményeknek egész sorozatát fogják ráépíteni.

Az alapozási munkálatokat ma kezdette meg a képviselőház igazságügyi bizottsága, melynek már első lépése is szerencsésnek mondható, választván a nagyfontosságú házasságjogi törvényjavaslat előadójává oly kitünő férfit, mint Teleszky István. De az általános politikai helyzet is kedvező a reform munkálatoknak, épen azok elsejének, a kötelező polgári házasságnak, mert manapság nincs egyetlen számbavehető politikai tényező ebben a hazában, a mely a házasságjog szabályozására más okosabb és célszerűbb módot tudna kieszelni, mint épen az egységes házassági jogot és ennek egyedüli módját, az általánosan kötelező polgári kötési formát. Kötelező polgári kötési forma nélkül lehetetlen egységes házassági jog, pedig nekünk erre van szükségünk, hogy a magyar állam abszolút jogi uralmát, melynek alapelve a jogegyenlőség, diadalra juttassuk. A vallásfelekezeti jog annyira darabra tagolja szét a nemzeti társadalmat, a hány házassági törvényhatósági joggal bíró vallásfelekezet van ebben az országban, miután majdnem minden vallásfelekezet házassági joga többé-kevésbé exkluzív természetű. Egyedül az állam jogrendje mellett, mely nem ismer hitvallókat, csak polgárokat, lehetséges a jogegyenlőség megvalósítása épen ott, hol a nemzeti társadalom bölcsője rejlik a családban.

Méltánylom és jogosultnak ismerem el a római katolikus anyaszentegyház állásfoglalását a civil-házasság formája ellen. Joga van ehhez az egyháznak, mely az európai hatalmas civilizáció megteremtője, az abszolút erkölcsi elvek letéteményese és hűséges őre, a jogfejlődés előmozdítója és az emberi szabadságjog-

ok bajnoka és rettenhetetlen védelmezője volt mindig. Joga van azért is, mivel ennek az egyháznak házassági joga a legtökéletesebb: a házasságjog eszménye, a melyhez képest az összes civilházasságjogi alkotások merő kísérletezések. Az emberiség legnagyobb vívmánya kétségkívül a *Matrimonium Tridentinum*, mely a legszilárdabb alapokra fektetett jogi alkotás és egyszersmind a legfenségebb erkölcsi intézmény, mely az eget a földdel összeköt, szentséggé teszi a férfi és a nő legbizalmasabb, legbensőbb viszonyát. Valóban elmondhatjuk mi is a nagy Bismarck herceggel, ki a porosz kötelező polgári házassági törvényjavaslat tárgyalásakor azt a kijelentést tette: „Bár érvényesülhetne az erkölcsi alapon nyugvó tridenti házassági jog az egész országban, úgy nem kellene folyamodunk az állami házassági joghoz, mely utóbb végre is államhatalmi kényszer.” Nálunk pedig a porosz viszonyokhoz képest egy okkal még több van, hogy a kötelező polgári házasság behozassék. Ez a magyar nemzeti állam eszméje, a nemzeti közhatalmi idea. A magyar állam fenmaradásának egyetlen módja és eszköze alkotmányában és szilárd jogrendjében található fel. Minél több hatalmat adunk ennek az állam-eszmének, minél inkább megizmosítjuk az államhatalom karjait, annál több garanciát alkotunk a magyar birodalom, a magyar állameszme fennmaradására nézve. Meg kell szüntetni tehát az idegen törvényhatóságokat a magyar jogrend terén, és az egész vonalon centralizálni kell az államhatalmat.

Ezt belátták a mi bölcs egyháznagyjaink is, midőn az ugynevezett „kultur-kampf”-ról az ország békessége és a magyar állameszme érdekében lemondtak. Miután az egyházi jogrend eddig sem érvényesülhetett az egész országban, sőt a mai állapotok a legdurvább és legerkölcstelenebb törvény-kijátszásra a házasság felbontása célzatából üzött vallás-csereberére szolgáltak okul, az egyház kényszerülve érzi magát, hogy az állami házasságjognak mindenkire nézve föltétlen kötelező erejét, el-sőbbiségét elismerje a kánoni házasságjog föltött. De viszont az államhatalom kezelői is elkövetnek mindent arra nézve, hogy az egyház helyzete az új állapotok között legalább is tűrhető legyen. Épen azért a szőnyegen levő törvényjavaslatot is oly elvi alapokra fektették, a melyek az egyház jogkörét kevésbé veszélyeztetik. A kötelező forma proklamálásával az összes felekezeti házasságjogokat hatályon kívül helyezték, melyek most mind egyenjogúak voltak, míg ha a fakultatív formát hozták volna be, ez által az államhatalom egyenesen a katolikus kánoni házasságjog ellen rontott volna, mivel a többi 8 felekezet házassági joga mellett még egy új intézményt állított volna szembe az egyházzal, vagyis a kath. hivatelt egyenesen felszabadította volna arra, hogy egyházuk tanítása ellenére, annak saját, önkéntes elhatározásukból való megvetése árán köthessenek házasságot. Most ezt az odiumot, ha ugyan lehetne erről beszélni, az államhatalom magára vállalja, mert a potgárt az államhatalom kényszeríti, hogy előbb polgári házasságot kössön, aztán szabad akaratjára, lelkiismeretére bizza egyháza parancsainak megtartását.

De a házasságjogi törvényjavaslat egyes intézkedéseivel is tekintettel lesznek arra, hogy a kánoni házassági jog szabályait lehetőleg megközelítsék. Így miként föltétlen hitelt érdemlő forrásból irhatjuk: a vérokonsági akadályokat, a betérjesztett javaslat határozmányainak mó-

dosítása után a kánoni szabályoknak megfelelőleg ki fogják terjeszteni avagy igen fontos esetekben csupán a király dispensációja mellett lesz lehetséges a vérokonoknak házasságot kötni, de csak oly esetekben, a melyekre nézve most is a pápa ad felmentvényt. Magára a kötés kötelező formájára nézve a lelkiismereti kényszer annyiban fogják enyhíteni, hogy a feleknek a polgári tisztviselő értéskre adja, hogy az előtte kötött házasság a polgári jog szerinti érvénnyel van csupán felruházva, és ha szükségét érzik lelkiismeretükben a felek, a polgári törvény mellett teljesítsék egyház parancsait is. Ugyancsak az egyház helyzetének könnyebbitésére szolgál a javaslat szerint is, az ágytól és asztaltól való elválasztás intézményének, inau gurálása, a mely intézményt ezután is polgári jogkövetelményekkel ruházzák föl. Ha tehát a szentszék, a melynek ítéletei ezután polgári jogkövetelményekkel nem bírnak, kimondja az ágytól és asztaltól való elválasztást, a civil törvényszék ítétele ezzel összevágván, a polgári jogkövetelmények ezután is létesülnek csak úgy, mint eddig. De magában a felbontásban is, a melyet az egyház perhorreskál, sokkal több erkölcsi előny van, mint az eddigi állapotok mellett. Ugyanis az elvált házastársak újból házasságra léphetnek a nélkül, hogy a hitüket megtagadni kényszerüljenek, mint most. Így tehát legfeljebb engedetlenek lesznek az egyház parancsai iránt, de az apostazia a fide büntetése nem esnek. Ezen kívül már eddig is tetemesen redukálva vannak az eddigi válási okok és valószínűleg a bizottsági tárgyalásokon a bontási ok még kevesbítettini fog. Ehez járul ezen kívül a bizonyítási eljárás szigorítása. Ugyanis a házassági perrendtartást is törvény által fogják szabályozni és nem miniszteri rendelettel, miként eleinte tervezték.

Nagy feladat vár tehát az igazságszügyi bizottságra, a melynek bölcsességétől függ első sorban, hogy a javaslatot a méltányosság, igazság, célszerűség szempontjából korrigálja és így biztosítsa annak keresztülvitelét a törvényhozás plenumai előtt.

Delta.

Baranyavármegye közgyűlése.

Ma délelőtt 10 órára rendkívüli közgyűlésre hívta egybe Kardos Kálmán főispán a megye bizottsági tagjait, kik azonban csak csekély számban tettek eleget a meghívásnak.

A főispán délelőtt 10 órakor megnyitotta a közgyűlést, melynek egybehívását több üresedésben levő biz. tagsági helynek betöltése tette szükségessé. Megválasztották az állandó választmányban levő egy üres helyre Mándi Samut; az árvaházi igazgató-választmányban levő egy üres helyre Hinka Lászlót; az állandó népművelési bizottságban levő két üres helyre Gruzling Ferencet és Halvax Józsefet; az egészségügyi bizottságban levő egy üres helyre Johann Béla dr.-t. Az igazoló választmányba a főispán kinevezte elnökké Kossits Szilárdot, tagokká: Hinka Lászlót, Gállos Edét és Jeszenszky Lajost; a közgyűlés megválasztotta Nagy Jenőt, Ótocska Gézát, Kossits Kamilt, Ország Lajost és Simonfay Jánost. A jegyzői szigorlat vizsgáló bizottságába a közgyűlés megválasztotta tagokká Sey Lajost és Simonfay Jánost; a lovatató bizottságba: a 37. számú polgári bizottság elnökévé Driesz Lajost, a 36. számúba elnökévé Nádosy Kálmánt, a 34. számúba elnökévé Elversz Nándort, a 35. a) számúba elnökévé Német Lipót, a 35. b) számúba elnökévé Ótocska Gézát; a megyei nyugdíjválasztmányban üresen levő egy tagsági helyre Hinka Lászlót; az utakra főfelügyelő küldöttségbe: a pécsi járásban Ótocska Gézát, Mikos Józsefet, Szauter Antalt, a villányi járásban Szivér Istvánt, Iványos Somát, Darázsny Ödönt, a baranyavári járásban Elversz Nándort, Nedopil Pált, Kiss Emil dr.-t, a sztlőrinci járásban Benkő Gyulát, Jeszenszky Tódort, Ország Lajost, a mohácsi járásban Jagits Józsefet, Visy Lajost, Bubreg Ferencet, a pécsvári járásban Driesz Lajost, Gállos Edét, Huber Jánost, a hegyháti járásban Virágh Károlyt, Szily Jánost, Gruzling Ferencet. A közigazgatási bizottságból 1893. év végén kilépő öt és az 1894. év elején kilépő tagok sorában megüresedett egy tag helyére szavazólapokkal történt szavazás után megválasztotta a közgyűlés Benkő Gyulát, Kossits Szilárdot, Szily Pongrácot, Driesz Lajost, Ország Lajost. Az elhunyt Fesztl Károly dr. címzetes püspök helyére 1894. év elejétől megválasztották Jagics Józsefet. A központi választmányban üresen levő egy tagsági helyre megválasztották Jeszenszky Lajost.

A Budapesten felállítandó „Tanitók házána k“ „Eötvös-intézet“ nevet viselő részében a „Baranyame-

gyei főiskolai tanulók hajléka“ javára a vármegye közönsége által tett 1800 frtnyi alapítványt a belügyminiszter jóváhagyta, a közgyűlés utasította az alispánt, hogy az alapítványi összeget utalványozza.

Mohács nagyközség által „gyalogjárdák lerakására“ alkotott szabályrendelet jóváhagyott. Türo ny község által egy 1000 frtos váltókölcson fölvétele iránt hozott határozat helybenhagyott. Vejtí községnek ingatlan-vétel s a kötményezett regale kötvénynek forgalomképes kötvénnyel leendő kicserélése tárgyában hozott határozata helybenhagyott, épügy Oroszló községnek a regale kötvény bevéltása tárgyában hozott határozata is. Ellend községnek a regale kártalanítási kötvény értékesítése tárgyában hozott határozata helybenhagyott. Mágocs község felebbezésének, mágoosi illetőségű Hammer József után felmerült 448 frt 15 k. tartási költség megtérítése tárgyában f. é. 6915 sz. a. kelt alispáni határozat ellen beadott felebbezésnek a közgyűlés helyt adott és az alispáni határozatot megsemmisítette.

A megüresedett bizottsági taghelyekre nézve megajított választásokról szóló igazolóválasztmányi jelentés, úgy a választott biz. tagok, úgy a közgyűlésen ülésel és szavazattal bíró tisztviselők névjegyzéke tudomásul vétetik.

Több törvényhatóság átiratának tudomásul vétele után a főispán boldog ünnepeket kívánt a törvényhatóság tagjainak, mire a rövid közgyűlést 11 órakor bekezesztette.

HIRROVATUNK.

— Személyi hírek. Blaskovics István itélőtáblai elnök a napokban betegen fekték. Erősen megfűlt a kaposvári urodalom területén, Jádón, e hó 14-ikén tartott vadászat alkalmával s már betegen tért haza. Ma azonban annyira fölépült, hogy részt vehetett a táblai tanács ülésen.

— A pécsi egyházmegyéből. Huber János nádasdi plébános, címzetes kanonok, a pécsváradai kerület esperese, e tisztség alól saját kérelmére fölmentetett és helyébe Szuly József berkesdi plébános, kerületi tanfelügyelő nevezetett ki. — Kutor Ferencz tótkeszei plébános 600 frt nyugdíjjal nyugalmába vonult. Nyugalmaztatása 1894. január 1-ével veszi kezdetét. — Offenmüller Zsigmond hosszúhetényi káplán Bicsédre vikáriussá nevezetett ki. — Horváth Mihály káplán Beremendről Olaszra, Masson Lipót Olaszról Beremendre, Reiner Ferencz Mosgóról Hosszúheténybe küldetett.

— Jókai-jubileum. A pécsi Jókai-ünnep valóban imponásnak ígérkezik. A rendező-bizottság az ünnepi program legapróbb részleteire is kiváló gondot fordít, hogy minél inkább biztosítsa az ünnepély sikerét. Már javában folynak — a program egyik legérdekesebb számának — az „Előképek“-nek próbái. Sávele Kálmáné urnó előkelő izléssel válogatta össze az „Arany ember“-ből, a „Kárpáti Zoltán“-ból a legszebb képeket. Most fáradozik a függetlenségi harcból vett kép összeállításán, mely Budavár ostromából ábrázol egy hazafias jelenetet. Várady Antal dr. meleg hangú levelet írt Kardos Kálmán főispánnak, melyben kijelenti, hogy a rendező-bizottság szives fölszólításának engedve, megírja a Jókai-prologot. Egyuttal örömet fejezte ki, hogy ünnepi ódáját Zala Mihály kollegája fogja az ünnepélyen elszavalni.

Baranyavármegye mai közgyűlése elhatározta, hogy a Jókai-jubileumot Kardos Kálmán főispán vezetése alatt küldöttségileg képviselteti magát, éppúgy üdvözlő fölirotat küld Jókaihoz, melyet a küldöttség fog átnyújtani. Ha a küldöttséget a főispán akadályoztatása esetén nem vezethetné, azon esetben a közgyűlés a főispán indítványára Perczel Béni orsz. képviselőt, lapunk főszerkesztőjét kéri föl a küldöttség vezetésére. Továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy a megye a nemesi pénztárból Jókai diszkiadásának 3 példányára fizet elő, melyeket a pécsi jogakadémia olvasóköriének, a főgimnázium és a főreáliskola önképzőkörökének ajánl föl. — Sziebert Nándor bizottsági tag fölszólt, hogy ez már az ötödik Jókai-kiadás, melyet a főreáliskolának ajánlékoznak Indítványozza, hogy ehelyett rendeljen a megye még egy példányt és ajándékozza ezeket a két megyei középiskolának, és pedig a siklósi és a létesítendő mohácsi polgári iskolának. Szily László alispán alaposan megfontoltnak mondja az állandó választmány javaslatát. A polgári iskola növendékei még nincsenek abban a korban, hogy Jókait olvashatják; de másrészt a megye nem rendelhet 3 példányt többet, mert nincs erre pénze. Ami pedig a reáliskolát illeti, a tanári könyvtár részére megrendelte ugyan a közoktatásügyi miniszter a Jókai-kiadást, de az Eötvös-kör elnöke, Gerecz Péter dr. éppen ma járt az alispánnál azon kijelentéssel, hogy az önképző-kör részére eddig Jókai diszkiadása nincs megrendelve. A közgyűlés elfogadta tehát az állandó választmány javaslatát.

A belvárosi községi tanitótötestület elhatározta, hogy január 5-én szintén megünnepeli Jókai írói jubileumát énekekkel, szavalati előadással és Jókai érdeimeit méltató fölolvással, melyet Sirisaka Andor fog tartani.

Mohácsn karácsonyünnepén rendeznek Jókai-ünnepélyt. Lesz fölolvásás, melodráma, Tarnai Károly dr-tól drámai költemény, csoportkép, végül tánc.

Tolvárnégyre öt példányban rendel meg Jókai műveinek kiadását.

— Egyéves önkéntesek banketje. A cs. és kir. 61-ik gyalog dandár Pécsét államoszó egyéves önkéntesei, a „Vadember“ fogadóban szombat este ismerkedési estélyt tartottak. Az estélyre a tanári

kar is hivatalos volt. Vig cigányzenész mellett folyt a vacsora. Mars nyalka fiai derekban kitettek magukat; megmutatták, hogy nem csak a fegyverforgatáshoz, hanem a szónoklat művészetéhez is értenek. Elsőnek föláll egy szimpatikus, halvány arcú fiú: Renner Gusztáv, poharát ő felségére mint legfőbb hadurra ürtette; aztán Futima Emil vette át a szót s az iskola parancsnokára Czvián György százados egészségére ivott. A szépen átgondolt beszédet szűnni nem akaró „éljen“-ek követték; s ez az „éljen“-háború csak akkor csillapodott le, midőn a parancsnok poharat ragadva dörgedelmes hangon olyan dikciót vágott vissza, hogy a fiatalok valóságos extazisba jött a lelkesedéstől, mely csaknem a Mária Teréziabeli pozsonyi országgyűlési jelenetekre emlékeztetett. A lelkesedés tetőpontjára emelkedett, midőn Martin István Sréter István főhadnagyrá dikciózott, Sréter azt kívánta viszont a fiataloknak, hogy nevéket ne változtassák kétéves önkéntesekre. Weidinger a tanári karét ívott; Scheidl hadnagya a tanár és a tanítvány közti szimpatiaira, s később a pécsi nőkre emelte poharát. A kedves mulatságnak csak a derengő hajnal vetett véget.

— Tanitói pályázatok. A szegzárd-újvárosi r. k. népiskolánál az osztálytanitói állásra f. hó 26-ikáig, — a somberekire f. hó 31-ig pályázat van hirdetve.

— Szétrobbant gőzkazán. Mint lapunknak Bonyhádról táviratozzák, a tegnap reggel odaérkezett 6341. számú vonaton szerencsétlenség történt. A vonat már éppen be akart futni az állomás pályaudvarába, midőn a mozdony gőzkazánja szétrobbant, s gőzzel súlyosan megsebesítette a fűtőt és a mozdonyvezetőt. A vonat a még fönnmaradt mozgóerő segítségével érte el az állomást.

— Önkéntesek bálja. Az önkéntesek bálja a következő farsangon sem fog hiányozni. Ma volt ezen ügyben értekezlet, melyen nyolctagu, a bált előkészítő bizottság alakult. Bályának a 44-ik gyalogezred parancsnokának nejét, Ivinger Károlyt, a bált elnökéül pedig szandái Sréter István főhadnagyt fogják fölkeríteni. A bált, mely az évad egyik legfényesebb báljának ígérkezik, a „Hattyú“- és kaszinó egyesített termeiben fog január havában megtartatni.

— A sátoztábori artézi kút csaknem 2 év óta folyó munkája szépen halad előre. A munkát minden megszakítás nélkül éjjel-nappal folytatják. Jelenleg 391.5 méter mélységben vannak. Forrás, ezen az artézi kutaknál csaknem páratlanul mélység dacára, mindegyik nem akadt a k, de a beszivárgó talajviz 373 méter vízszoplot képez a furt csőben. A víz hőmérséke lassu arányokban emelkedik. A szakemberek azt állítják, hogy e furás geológailag nagyon érdekes. Vajha az eredmény megfelelően a hadügyi kormány áldozatkészségének.

— A nőkről tartott tegnap érdekes beszédet a lyceumi templomban Kozáry Gyula lyceumi hit-szónok. Macbet egy képéből indult ki. A hitelenség katasztrófái között a századnak szomorú képén mint jótékony genius „fille de la charite“ jelenik meg a behizelgő szavu evangélista, a nőnek vallásos szive. Jellemezte a nő hitvátságában. A nő szerepét a férfi oldalán Turgenjeff egy megragadó képével illusztrálta. Festette a görög és római nő állapotát és az egyház szerepét a női méltóság emelése körül. Földézte a katasztrófák emlékét, melyeknek mélyén az asszony keze, szive és érdekei lappangnak. „Cherchez la femme.“ A nő szive templom, de ha Istent számítük belőle, rombadől. Az anyának még nagyobb szüksége van Istenre. Az anya képét az idei tárlaton látható „Esti ima“ című képpel és a „Madonna della Sedia“ vonzó leírásával mutatja be. Az a hite, hogy mig anyai sziv lesz, vallás is lesz. A kulturapostoloknak csak akkor sikerülne diadalt aratni és megcsontítani a keresztényanya remekmunkáját, ha kiapadna az anyai szivből csörgedező malaszt forrása. Nem egy könyvet csalt ki a szemekből az anyai szivnek leírásában használt érzeteljes szavakkal. Kozáry már eddigi beszédeivel is meghódította a közönséget; tegnap tartott beszédevel pedig ismét újabb híveket szerzett a szent ügynek. — k.

— Gyászünnepély. A pécsi állami főreáliskola „Eötvös önképzőkör“-e tegnap boldogult Irinyi Sándor tanárunk emlékére Dischka a Gyöző igazgató és a tanári kar jelenlétében gyászünnepélyt tartott. Hónig József VIII. o. t. meleg szavakkal üdvözölte az egybegyűlteket, kik nem kötelességből, hanem a boldogult iránt való hő szeretetből jelentek meg. Azután Kaiser Aladár VII. o. t. szavaltta el nagy hatással Berzsényi „A halál“ c. ódáját. Utána Stark Zsigmond VIII. o. t. fölolvásában emlékezett meg a felejt-hetetlen emlékü tanárról. Elettének és munkásságának főbb mozzanatait, főképp pedig azon buzditó hatást emelte ki, melyet a jeles mester és művész tanítványaira, sőt egész környezetére gyakorolt. Berger Dezső VIII. o. t. Vörösmarté „Az élet“ c. lendületes versét szavaltta el. Végül Dischka a Gyöző igazgató mély érzésű beszédében a boldogultnak különösen két föjlelmonását emelte ki: a kötelességűdást és munkaszeretetet. E két jellemvonás szem előtt tartását és követését köttötte az ifjúság szivére. Ezzel a megható ünnepély véget ért.

— Elöléptetés. Mint értesülünk a D. G. H. T. pécsi szénbányáinak tisztikaránál újévtől kezdve több tisztviselő lép elő. Werner Ottó János felügyelő fizetésben, Kosszta, Hoffmann, és Gianone bányaségédek rangban és fizetésben, Kosszola nyi, a vasasi bányaiskola vezető tanítója, szintén fizetésben lép elő.

— **Jogász táncestély.** A küszöbön lévő farsangot a pécsi jogász fiatalok táncestélyvel kezdik meg, mely január 10-én tartatik a Hattyu termekben. Jegyek válthatók az Olvasókör helyiségében.

— **Jövédelmző vasuti szerencsétlenség.** Amerikában a nagy forgalom és gyors menetek következtében oly gyakoriak a vasuti szerencsétlenségek és a törvény a karvallottaknak oly bő kárpótlást biztosít, hogy a különös és a miénktől annyira különböző világrész sok lakója egyenesen — „vasuti szerencsétlenségben utazik.“ Az idei nyár végén New-York és a szomszédos fűrdőtelepek között, hol folytonos a vonatközlekedés, nagyobb mérvű összeütközés és kiskilás történt, melynél számos utazó szerencsétlenül járt. Egy részük meghalt, nagyrészként pedig kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A most említett utasok között volt Rechner Mór, Pécsről több év előtt New-Yorkba kivándorolt bankügynök fia is, ki szörökáros végett utazott a fűrdőbe, és a vasuti katasztrófaánál eldőlt a karja. A vasutársaság ellen megindított kárpótlást követelő per természetesen a panaszos javára dőlt el, kinek eltörtött karját a vasutársaság, mint Rechner pécsi rokonának írja, 9000 forinttal — gyógyította meg. Tul az Oceanon tehát még a vasuti szerencsétlenség is haszon — az utazókra.

— **Jegyzőválasztás.** A nemrég megüresedett szentlőrinci körjegyző-állást csütörtökön választás utján fogják betölteni. Eddig 8 pályázó jelentkezett.

— **A Pécsi Kerékpár-egyesület** az a kitüntetés érte, hogy a bécsi Bicycle klub tizenhárom éves fennállása alkalmából rendezett zászólóavtási ünnepélyes az egyesületet és tagjait megleghangon irt levélben meghívta. Az egyesület nem felelhetett meg ugyan a meghívásnak, de táviratilag üdvözölte a társaságot és köszönetet mondott a szervezés megemlékezést, mely távirat a klub diszbankettjén felolvastatván, nagy ovációkkal fogadtatták. — Egyben megemlítjük, hogy a kerékpár-egyesület ma este a Hattyuban klubvacsorát tart, melyre az atlétaikat is meghívták.

— **Menyegző.** Lajpczig Antal, pécsi kir. törvényszéki aljegyző, e hó 16-án tartotta esküvőjét Antalik Mariska kisasszonnyal, Antalik Károly fővárosi ügyvéd leányával.

— **Gyilkos orrvadászok.** Dárdai levelezőnk írja, hogy a belyei főhercegi urodalomhoz tartozó keskendi erdőben tegnap hajnalban Trischler János urodalmi erdőirt az általa tettenért orrvadászok agyonlőtték. A belyei urodalom erdeiben most, hogy a jövő év szarvas-évjárára ismét várják a német császár, az eddiginél is szigorúabban őrzik a nemes vadat. A tetten ért orrvadászok — kiket eddig nem sikerült kinyomozni — a kemény büntetéstől való félelmükben lötték le az őket üldöző erdőirt.

— **Sakk az egyforintosnak!** Az 1892. év nyarán hozott törvények szerint az aranybevásárlás után most már az államjegyek egy részének bevonása következik. Az osztrák pénzügyminiszter a reikratban kijelentette, hogy az osztrák és a magyar kormány között a tárgyalások ez év folyamán annyira előrehaladtak, hogy a közös megegyezés az államjegyek bevonása kérdésében megtörténtnek tekinthető. Első sorban az egyforintosok lesznek bevonandók. Az osztrák pénzügyminiszter csudálkozik azon ellenszenv fölött, mely az ércpézt forgalombahozatala iránt keletkezett és ama megmagyarázhatatlan rokonszenv fölött, mely a piszkos, gyűrött papírforgatókat, a betegségek eme mindennapos terjesztőit bizonyos népszerűséghez juttatta. E rossz, félig szétronnyolt, piszkos, olvashatatlannal papírforgatók éppen a közpénz, a vidék földmívelőnepe kezében forognak, a mi által ez a nép a leggyakrabban veszteséget is kénytelen szenvedni, holott az ércpézt mellett sem veszteségre, sem annak nincs kitéve, hogy épp a pénz, a jólét egyik alapköve, hurcolja be a házába a legveszedelmesebb betegségeket.

— **Tífusz-járvány a vidéken Magyar-Egység** községben, hol eddig is fordult már elő néhány tífusz eset, most járványzerűen lépett föl a tífusz s oly erős mértékben, hogy több esetben halálos kimenetelű volt.

— **Hivatalvizsgálat.** Opris Péter pécsi posta-távirat-igazgató az elmúlt héten Tolnamegyében, jelenleg Somogy megyében tart hivatalvizsgálatot.

— **Tiszti ismétlő tanfolyam.** A honvéd miniszter a tartalékból a tényleges állományba áthelyezett, vagy áthelyezendő fiatalabb rangu tisztek számára, mind a hét kerületben január 1-ével ismétlő tanfolyamot fog föllállítani. A mi honvéd-egyalogezredünk két fiatal tisztjét Szekesfehervárra, az ötödik honvéd kerület székhelyére, hívták be. A tanfolyam február hó végéig tart.

— **Az új színház színpadjának vastetejét** még ebben az évben föllállítják. A vas szerkezet egyes részei tegnap és ma érkeztek meg a tehervonatnal, s a legközelebbi napokban a munkások hozzafognak az összeállításához. Az asztalos, lakatos stb. munkálata kiirt arjelési hirdetményre eddig csak helyi vállalkozó reflektált; idegen még nem jelentkezett. Csupán az asztalos munkálata ajánlkozott magánál Steinhart építőnél a bécsi építő-asztalos-vállalat, mely a kiszabott árakért hajlandó a munkát elvállalni, míg az itteni cégek nem tartják megfelelőnek a költségvetésben följegyzett egységeket.

— **A sátoztáborbeli katonai lövőtér megnyílik.** A közönség élelviszonsága érdekében említjük meg a rendőrkapitányságnak a honvéd állomásparancsnokság átiratára közzé tett ama hirdetését, mely szerint a sátoztábor közelében lévő katonai céllovó teret mátol fogva ismét állandóan használni fogják. Amikor a csapatok lövés gyakorlatokat tartanak, ezt a kitűzött vörös zászló jelzi, s ilyenkor a közönség a saját

érdekeiben jól teszi, ha a golyófogó mögött nyugatra eső területet kerüli.

— **Halálozás.** Hosszas betegség után e hó 15-én este hunyt el Pécsen Rebling Ferenc vasuti tisztviselő, 26 éves korában. A boldogultat tegnap délután temették nagy részvétel mellett.

Première után. *)

Láttak-e már önök színésznőt première előtt? Csupa drukk, csupa idegesség, még ha nagy színésznő, még ha világhírű is. Így például Jászai Mari aznap nem szól senkihez; Hegyi Aranka szinte „földül a trémától“ (ipsissima verba); sőt beszél, hogy Rachel, a francia tragikák királynője rothadt almát szagolgatott ilyenkor, hogy trémáját elűzze vele. Pedig a színésznőknek könnyű dolguk van. Egy kicsit szépek, egy kicsit kacsinatnak: kell-e még több a publikumnak?

A „Pécsi Ujság“ szerkesztői azonban nem állhatnak a közönség elé, nem mutathatják becses ábrázataikat, mert avval ugyancsak nem bájlnak senkit. (Egy hang a közönségből: Ebben tökéletes igaza van!) Nem kacsinathatnak se jobbra, se balra, mert ezt viszont elveik tiltják, tehát kénytelenek egyes egyedül az ólombetűk utján fordulni a közönséghez. (Az ólom pedig tudvalevőleg nemcsak életet, hanem ölni is tud.)

Mindezek alapján könnyen elképzelhetik a hangulatot, mely az első szám megjelenése előtt uralkodott a „Pécsi Ujság“ szerkesztőségében.

Hogy fogadják majd a közönség a lapot? ezt kérdezték folyton önmaguktól s egymástól, mert tessék tudni, a közönség hangulata előre kiszámíthatatlan. Vajjon beéri-e Porzolt Kálmán csinos vezércikkével? Hátha nem? Hátha enm mangleant vient son appétit: megizelven a vidéki lapokban szokatlan jó táplálékot, többet is kíván? Hogy erről is gondoskodjanak, elhatározták, hogy közölnék még egy vezércikket és pedig nem kisebb hírlapírótól, mint Szokolay Kornéltól, még egyet Loewy Lipót dr-tól, e kiváló szakferfitől, egy tárca helyet kettőt, megtöltik a többi rovatokat is érdekesnek érdekesebb közleményekkel, elárasztják a lapot budapesti és külföldi telegrammokkal, helyi és vidéki hírek özönével, hadd lássa a közönség, hogy nemcsak a budapestiek, hanem ők is tunak élénk, gyors és változatos lapot szerkeszteni.

A redaktorok lelkiismerete e szerint nyugodt lehetett volna, de szívők még erősen dobogott. Kipróbált, vén zsurnaliszták ók ugyan egytől-egyig, de première mégis csak première.

Ilyen volt a hangulat a lap megjelenése előtt.

Bezzeg megváltozott a kép a première után! A közönség csak úgy kapkodta a „P. U.“-t. Pécs összes aprópénze a laparúsitók főkjába vándorolt einzelnnummerok fejében, a szerkesztőség pedig — enyhe kifejezéssel élve — ostrom alá került.

Mindenek előtt jöttek a muoktatások (kitelt volna belőlük egy gyenge zászólal). Bizony, bizony, mondogatták, nem is tudtuk, hogy annyira egymáshoz illünk, csak most veszszük észre, mikor nyomtatásban komániában látjuk egymást.

Azután jöttek... De ha fel akarók sorolni mindazokat, kik egyenkint vagy küldöttéig megjelentek, a „P. U.“ mai száma egyebet sem közölhetne, pedig szent fogadása, mindent lehetőleg röviden megírni.

Csak természetes, hogy ilyen előzmények után a „Pécsi Ujság“ szerkesztőségében a hangulat a tetőpontra hágott.

Az általános öröm közepette csak én, szegény Ollománusz húzódtam meg búslakodva a szerkesztőség utolsó termékének utolsó sarkában. Mert hallják, a mit nem vártam, megtörtént! A „Berkeshalmi Tárogató“ szerkesztője ez egyszer elolvasta a cikkemet és rögtön — mit is tehetett volna egyebet — dróton provokált.

De nem azért búslakodom, mert provokált — lőttem em már mások is, akárhányzör is lyukat a levegőbe. Csak az szomorít, hogy karddal vereksznünk meg és ellenfelem — a hogy én őt ismerem — le találja majd vágni — a primsegéd orrát.

Ollománusz.

A SZOMSZÉDBÓL.

(Szegeárdon,) mint általában Tolnamegye összes községeiben most folynak a képviselőválasztások. Szegeárdon e hó 21-edikén lesz a bíróválasztás, melynek vihara már előre küldte a szelét. Takler Józsefet, az eddigi bírot, ki a haladásnak volt Szegeárd községi életében a zászlóvivője, az intelligencia szivesen választja újra bíróvá; de az alsóbb néposztálynál elvesztette népszerűségét, mert — és az érdekesen jellemző Takler gyalogjárókat csináltatott, a lámpákat szaporította. A korteskedés tényleg ezen az alapon folyik ellene.

(Garay szobra Szegeárdon.) A szegárdi kaszinó, mely Garay János költő szobrának föllállítása iránt mozgalmat indított meg, elhatározta, hogy a szobrot a millenyura elkészíteti s a Garay-teren állítatja föl.

(Zalaegerszeg főgimnáziumot kap.) Csáky miniszter a zalaegerszegi főgimnázium ügyében megígérte, hogy a létesítés iránt az országgyűlésnek előterjesztést tesz, ha a megye 40,000 frtot ad a költségekhez és tizenegyszer frtot a főtartáshoz. Zala megye meg ezt a kissé drága föltételt is hajlandó teljesíteni.

*) Szédő bácsi! Szedje e cikket a legapróbb betűkkel, hogy a szerkesztők még szemüveggel se olvasshassák el.

(Kaposváron a villamvilágítás) ügye anynyira előrehaladt, hogy a Siemens-cég egyik megbízottja már állandóan ott tartózkodik az előkészületek megtetele végett.

EGYESÜLETEK.

— **A Meccsek-Egyesület** szombatn d. u. 5 órakor Kardos Kálmán főispán elnökele alatt ülést tartott, melyen következő ügyeket intéztek el: A szent-kutinyaraló ügyében a káptalanhoz beadott kérvényre a káptalan tudatja, hogy építésre alkalmas területet nem adhat, de egy kis park létesítésére hajlandó helyet kijelölni. A választmány bizottságot küldött ki, hogy az máshol nézzen alkalmas hely után. A D. G. H. T. az egyesület azon kérvényére, melyben a magyar dunai vonalokon az egyesületi tagjai részére kedvezményjegyek kiadását kéri, az értelmes határozatot csak a hajózásnak jövő évben leendő megnyitával fogja megadni. A temesi takarékpénztár, mint a Herkulesfürdő bérlője, meleg hangu átiratban emlékeztvén meg az ott járt M. E. tagokról, kiltásba helyezi, hogy a multkor nyujtott kedvezményeket más alkalommal is megadja. A pécsi n ö g y l e t által a nyáron a J. E.-tel közösen rendezett nagyobbszabású ünnepély jövedelméből a M. E.-nek 200 frtot k ü l d ö t t. A pénztáros jelentése szerint az egyesület tagdíjainál 400 frton felüli összeg van h á t r a l é k b a n. A választmány a hátralékos tagtársakat hivatalosan föl fogja szolítani alapszabályszerű kötelmeik teljesítésére, nehogy az évi zárszámadás hátralékot tüntessen ki. A folyó évet bezáró közgyűlés napjúl a választmány január 21-ének d. e. 10 óráját tűzte ki, mely alkalommal a jövő 3 éves ciklus tisztikára és választmánya is választás alá kerül. Közönséget szavaz az egyesület L a k i t s Gyula műépítésznek a Kardos-uti pavillon csinos és szolid kiállításáért. A kiadandó kalauz ügyében a titkár jelenti, hogy többeket felkért, mikép annak megírásánál és összeállításánál segédkezet nyujtsanak, s erre nézve szakemberek és írók szives ígértét bírja, mi által a kalauznak megjelenése biztosítva van. A kalauzzal egyidejűleg az utjelzésekkel kibővített katonai térkép is ki akarja adni az egyesület s erre nézve érintkezésbe lép a bécsi kat. földrajzi intézettel s annak idején a tagok közt aláírási ívet fog körözteni. A térkép — ha nagy költségkülönbséget nem okoz — magyar szöveggel jelenik meg. A jövő év munkaprogramjába a Kardos-utnak a Misina csücsig leendő meghosszabbítását és a Tettey-szabályozás megkezdését tűzték ki. Hochreinnak a képtár részére küldött képeket az egyesület megköszöni. Végül fölvetettek az ujonnan jelentkezett tagok, kiknek száma most 630.

TÖRVÉNYKEZÉS.

* **Pályázat.** A pécsi törvényszék elnöke pályázatot hirdet a dárdai járásbírósnágnál megüresedett al-bírói állomásra. A pályázat kiiratott december 15-én, határidő két het.

* **Telekkönyvi betétszerkesztő hivatal Dárdán.** Az igazságügyminiszter által nemrég engedélyezett telekkönyvi betétszerkesztő hivatal jan. 1-én kezd meg működését; s mivel a járásbírósnág helyiségei elégtelenek a hivatal befogadására, a hercegi uradalomtól béreltek helyiséget.

* **Váltóhamisító tanítók.** Ma kezdte meg a pécsi kir. törvényszék F ü g József biszrici tanító és büntársai ellen a végtérjagyalást, akik hamis községi bizonyítványok és hamis váltók gyártására szövetkeztek s ezen az uton a dombóvári, a mágocsi és a högyészli takarékpénztárakat fonta be F ü g József és pedig a dombóváritól 200 frt, a mágocsitól egyszer 280 frt, máskor 200 frt, harmadszor 450 frt, a högyészlitől 350 frtot szedett fel s igen kevés különbséggel mindezen összegeket a maga és a vele együtt föld sógor-nője, özv. H o f f m a n n Jánosné céljára fordította, s ennek különben akkor már jegyese volt, amikor f. é. júliusban elfogták.

Szánalmas alak: legfeljebb 350 frtos jövedelmi tanító, egy igen szegény faluban, Bisztrícén. Mindent a legapróbb részletekig beismer és igazán nemes vonásképen fel kell róla jegyezni, hogy menyasszonyát a saját rovására ugyancsak védi, azt állítván, hogy ő tettelegességgel kényszerítette az aszszonyt a hamis okmányokra a pénzt felvenni Dombóvárra; kétszer is jirt itt a nő, már a legelső 200 frtos váltóval rajtavesztett, ezt kénytelen volt lejárta előtt kifizetni a hamisító F ü g József, mert a hamisítást észrevették, az ügyet P o l g á r József sásdi ügyvédnek a dombóvári takarékpénztár kiadta, az pedig rájlesztett Fügre, a ki 3 nap alatt tartozott az ügyet rendezni, mert különben beleszárva; Fügre rendezte a dolgot akkép, hogy megint csak a hamis okmányokra a mágocsi takarékpénztártól vett fel 280 frtot s azt fizette oda Polgárnak az ő ügyvéde H o r v á t h Jenő tanácsára, Fügre József síró hangon kritizálja meg a két ügyvédet:

„Azok tudják a törvényt, miért nem fogtak meg akkor, legalább több bünt nem követtem volna el!“

Tény, hogy három hónap alatt vitte végre F ü g József, még két tanítótársát, a szatnai S z i k o r a Ferencet és a kaáni S c h r e e r Jánost, továbbá K o v á c s Antal és C s e r t h Ferenc földmívelőket is áldozatul magával ragadva.

A tárgyalás talán még a holnapi napot is egézszen igénybe fogja venni. Holnapi számunkban hozzuk a tárgyalás lefolyását.

Falusi csendélet. Kratochvil József vagyos földmives volt Herceg-Szölösön; de a mikor a harmadik feleségének kötötte be kendővel a fejét, neki adta magát az itálnak, s ez vagyomban, észben egyaránt gyengitette, rontotta. Házsártos, gondatlan, költelező lett, vele együtt élő fiával Mártonnal, ki munkás, tatarékos ember, s a ki nem tudta szó nélkül hagyni a vagyon pusztulását, egyre viszálykodott. Ez év augusztus 11-én azért, mert Márton az eladott buza árát adóba fizette, az öreg pedig a torkára szánta, újra kivadás támadt s alighogy a fiu a bíróhoz sietett jelentésre, az öreg felszaladt saját házának padlására és egy gyufával felgyújtotta a saját házát, hogy véget vessen az együttlakásnak. A tűz el is hamvasztotta az 500 frt értékű ősi házat, de még szomszédjának, Konecz urmannak a disznóóráját is. Ez a dráma egyik része s ez is elég szomorú, bár Kratochvila József nagy egykedvűséggel, elfogulatlan hangon, igazi parasztfurfangal adta elő a csütörtöki végtárgyaláson a bajt, itt-ott igyekezőn kertetni, himezni-hámozni, míg aztán újra beismerte, hogy bizony ő szándékosan pörkölte ki fiát a házból. Tévétget tekintetén, s egész magaviselétén meglátszott az alkohol romboló hatása. Történt aztán, hogy augusztus 27-én Hafner Ignác egy tizenhét éves suhanc, Schneider nének, a Kratochvila kisebbik fia napájának kedvelt napszámosa esti 10 órakor bekocogott Kratochvila Józsefhez és ott egy revolverrel kétszer az öregre, kétszer a feleségére lőtt s utóbb a revolver agyával agyba-főbe ütötte az utóbit. Az asszonyon nagyobb baj nem esett, de József gazdának átlötte a karját. A helyszínen hagyott revolver nézve kitudódott, hogy azt 24-én a Márton fia kölcsönözte egyik barátjától. A dráma e második részének bonyolalma van. Hafner besietett a tett után, a zsandárok miatti félelméből önként jelentkezett az ügyészségnél és bevallotta, hogy Kratochvila Márton följújtására egy megígért áldomásért ki akarta végezni az öregeket; szerinte neki az elbánás más oka nem is volt. Márton a rendőrségnél szokás szerint töredelmes vallomást tett, aztán szokás szerint kizöztetésére hivatkozva, mindent tagadott s ma égre-földre esküszik ártatlansága mellett, azt állítván, hogy a revolvert ő öcséje napájának adta át megőrzés végett, a mit ez természetesen tagad s a mi az elnöki kimondás szerint is „hazugság”. Tény, hogy ezzel a revolverrel történt a gyilkosság kísérlet, de hogyan került az Hafner kezébe; igaz-e, hogy Márton utján, vagy lehetséges-e, hogy a családi dráma egy föl nem derített szála folytán Mártont a szerencsétlen véletlenségek találkozása sújtja a gyanúval: az még eldönthetetlen maradt annyiban, mert ítéletet nem hozott a bíróság. Megvizsgálják az öreg elméjét, mert a törvényszéki orvos az öreg viselkedéséből a beszámíthatóság kérdését aggályosnak jelezte: orvosi megfigyelés alá kerül Hafner, ki alig lépte át a büntetőjogi felelősség korát és végre Kratochvila Márton kizöztetése is vizsgálat tárgyává tétetik. Az ügyészséget Nagy Jenő kir. alügyész képviselte, védők Kis Emil, Müller János és Bölgár Kálmán ügyvédek.

Jegyzéke a pécsi kir. törvényszék mint büntető bíróságnál nyilvánosan megtartandó büntető vágtárgyalásoknak:

December 20-án.

8373/93. Vég János és társai ellen többrendbeli lopás illetve orgazdaság miatt.

8372/92. Alli Adámné ellen hatóság elleni erőszak miatt.

8371/93. Hosszu Gergelyné és társai ellen magzat elhajtás miatt.

December 21-én.

8310/93. Perkatic Lóri és társai ell. lopás miatt.

8674/93. Porcz Erzsébet ellen lopás miatt.

8678/93. Duzsanits Zsifki ellen szándékos emberölés miatt.

8655/93. Frei Lóriné ell. lopás és csalás miatt. Kifüggesztetett a kiadóhivatal által 1893. december hó 15-én.

Pintér Ferencz, kiadó.

KÖZGAZDASÁG.

(*) A d-miholjáczi drávai hid. Baranyamegye ma tartott közgyűlésén fölolvastatt a keresk. miniszter leirata, melyben sajnálatának ad kifejezést, hogy a törvényhatóság a megye déli részére nagy fontossággal bíró, a paléi révén a Dráván építendő állandó hid költségeihez csak 12.000 frttal akar járulni, és hogy az érdekelt községek sem ajánlathat nagyobb segélyt a hid építésének költségeihez, mely 450.000 frtra tervezetett s melynek költségeire eddig összesen 165.000 forint áll rendelkezésére. A miniszter utasítja tehát a megyét, állapítson meg a költséggel arányosabb, eszerint nagyobb hozzájárulási összeget.

Szily László alispán belátja azt, hogy a hid építése Siklóra és vidékére igen fontos, de a megye megmondta, mennyire járulhat hozzá e hid költségeihez, és a megajánlott összegnél nagyobbat annál kevésbé ígérhet, mert ép most fog egy 150 kilométer hosszú útvonal építéséhez, mely közel egy millió forintba fog kerülni, mely a megye összes lakosainak fog előnyére válni. Az érdekelt községek újabb tárgyalásra hívandók ugyan fel, de a megye maga nincsen abban a helyzetben, hogy újabb határozatot hozzon.

Pakuszi Gyula siklósi ügyvéd utal arra a rendkívüli fontosságra, melylyel e hid építése az

egész megyére bir és indítványozza, hogy ne határozzon a megye addig is ily elutasító értelemben, míg a községekkel az újabb tárgyalásokat be nem fejezték. Szily Pongrác képviselő elismeri, hogy a hid építése kulturális fontossággal bir az egész megyére, de különösen Siklóra és vidékére, la miért is kívánatos volna, ha Siklós biztosítaná a hid létesítését és az érdekelt községek nagyobb áldozatokat hoznának. A megye összességére azonban nagyobb érdekelt bir a tervezett úthálózat kiépítése és nem találja az úthálózat tervének csorbítását indokoltnak.

A közgyűlés hozzájárult az alispán javaslatához, mégis Simonffy János képviselőnek azon módosításával, hogy az említett birtokosokat is újolag kérjék föl, hogy a tervezett hid költségeihez járuljanak hozzá.

* A Szent-Lőrinc-Nasici vasút engedményesei azon kéressel fordultak tudvalevőleg Baranyamegye törvényhatóságához, hogy a 10 évre megszavazott 50.000 forintnyi építési segélyt egyszerre utalványozza ki a vármegyére. A közgyűlés az állandó választmány javaslatára jelenleg nem adott helyet e kérelemnek, mégis ha az egy milliós megyei kölcsön fölyósítva lesz, a kérvény újra tárgyalás alá fog kerülni.

LEGUJABB.

A főrendiház és a költségvetés.

(A „Pécsi Újság” eredeti távirata.)

Budapest, 1893. évi december 18-án. A főrendiház mára tüzte az 1894. költségvetés tárgyalását. A tárgyalás megkezdése előtt Eszterházy Miklós Móricz gróf a saját, valamint elvtársai nevében kijelenti, hogy jelenleg opportunitás szempontjából nem fejtenek ki nagyobb akciót a költségvetés ellen, mivel a kormány egyházpolitikai javaslatai már ismeretesek. Ezen javaslatok ellen minden alkotmányos eszközzel fognak küzdeni.

Vay Miklós gróf elismeri Wekerle miniszterelnök sikereit a pénzügyi terén, mely sikerrel szemben azonban kárhoyztatandónak jelenti ki a Wekerle-kormány egyházpolitikai radikalizmusát. — **Gajzágó Salamon** kijelenti, hogy Eszterházy és annak társai szemben a maga és társai részéről az egyházpolitikai reformok mellett foglal állást; míg **Zichy Nándor** gr. Eszterházy gróf nyilatkozatához csatlakozik. A költségvetést a főrendiház minden valószínűség szerint gyorsan le fogja tárgyalni.

Kiadótulajdonosok:

Feller Mihály és Lenkel Lajos.

Pécsi lyceum könyvnyomda (Feller Mihály) nyomása. 1893.

NYILT-TÉR.

Gróf Keglevich István utd.
promontori cognac és borszeszgyár cégnek
Budapest.

Budapest vidék!
m. k. pénzügyigazgatóság.

68185/X. 1893.

Végzés.

Kérelmére a budafoki cognacgyárbán az 1892/93. termelési évadban feldolgozott bormennyiség s fizetett szeszadóról szerkesztett kivonat mellékelve kiadatik.

Budapest, 1893. aug. 9.

Finánczy s. k.

Kimutatás

a gróf Keglevich István utd. budafoki cognacgyár által 1892/93. termelési évadban (t. i. november 1-től májusig) feldolgozott

Összesen 1.178,650 liter

szóban: egymillió százhetvennyolc ezer hatszázötven liter bormennyiség és fizetett

Összesen o. é. 12,375 forint 55 kr.
adóilletékről.

M. k. pénzügyi szakasz Budafok, 1893. aug. 4-én.
Csernyus s. k.

Láttá. M. kir. pénzügyi biztosság.

Vácon, 1893. aug. 6-án. **Krizza** s. k.

A jelenleg uralkodó fertőző betegségek, főképp

influenza

elleni legjobb óvszerként cognac-ot ajánlanak, miért is mindenkinek érdeke, hogy szükségletét ellumert, megbízható gyártmánnyal fedezze.

Fenti hivatalos okmányok közzétételé által hiteles bizonyítékot nyújthatunk arra nézve, hogy cognac-unk bármely más gyártmánnyal szemben, okvetlen megbízható.

Gyárunk, mely 1882-ben alapítottott, az osztrák-magyar monarchiában nemcsak a legnagyobb, hanem a legjelentékenyebb is

* * * * * és * * * * *

jegyű cognac-unk, mely mindenütt kapható, az összes kiállító sokon, melyeken versenyeztünk, kizárólag csak díszoklevelekkel lett kitüntetve.

Főleértékű elkerülése végett határozottan

Cognac Gróf Keglevich István
kérendő.

UTMUTATÓ.

Mindennemű kül- és belföldi csemege árúk, déli gyümölcsök, pijseni sör a polgári sörfőzdeből, caviár, angolna. pisztráng, cons. rák, szárdínia, halsalata naponta frissen **Nick A. K.** csemege kereskedésében Pécsen, a nemzeti kaszinóban.

Léderer Manó kárpitos és díszítő Pécsen, Király-utca. Elvállal mindennemű kárpitos-, díszítő- és papirkárpitozási munkákat, továbbá egész lakberendezéseket a legfinomabb kivitelben.

Kindl Ferenc kerékpár-raktára Pécsen, Nepomuk-utca 33. sz. a. van, a hol egyszersmint mindennemű e szakba vágó javítások elvállaltatnak.

Zelesny Károly udvari fényképész műterme Király-utca 14., Percel-utca 17.

Orosy Sándor cukrász József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítoja. Karácsonyfa ujdonságok, francia bonbonierek, Orosy dessert confekt cukorkák, melyek kitűnőségük folytán külföldre is szállítatnak. Téli időnyre ujdonságok: **Torták dessert és jégmunkákban.**

HIRDETÉSEK.

5190.1893.

4656

Arverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szivek József és Mehlman Antal lakos végrehajthatónak Radics Jeltó hg. szőlősi lakos végrehajtható szüvedő elleni 60 frt — kr. tökélovetelés és járuléki iránti végrehajthatási ügyében az arverést a dárdai kir. bíróság területén levő Hg. Szőlős községben fekvő a hg. szőlősi 455. tlkben felvett 259. hsz. fekvőségre adóst illető 1/4 részére 100 frt, — a 433. tlkben felvett 691. hsz. fekvőség adóst illető 1/4 részére 276 frt, 1127. hsz. fekvőség adóst illető 1/4 részére 327 frt, az 1380. hsz. fekvőség adóst illető 1/4 részére 534 frt az 1818. hsz. fekvőség adóst illető 1/4 részére 80 frtban ezenell megállapított kiküldtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1894. évi január hó 11. napján d. e. 10 órakor Hg. Szőlős községben a jegyzői iródban** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át vagyis 10 frt, 27 frt 60 krt, 32 frt 70 krt, 53 frt 40 krt és 8 frt — krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldtött kezéhez letenni, a vagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán a kir. bíróság mint tlkvi hatóságnál 1893. évi szeptember hó 14. napján. **Jobst Béla** kir. aljárásbíró.

LITKE-féle pezsgők, valódi francia
pezsgők, és pedig:

Pommery, Moet-Chandon, Mumm, Roederer, valamint legfinom. francia, spanyol és magyar cognac, Angol, Jamaika és belföldi rumok, különféle finom theák és teasütemények, ugyszinte mindennemű gyümölcsök kaphatók:

Eizer János

fűszer- és borkereskedésében

SZÉCHENYI-TÉR, kir. tábla épületében.

5408/1893.

4657

Arverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Német József monostori lakos végrehajthatónak Jelics Stipó örökösei u. m. kk. Jelics Mató, Ádám, Vinkó baranyavári lakos végrehajtható szüvedő elleni 4 frt 25 kr. tökélovetelés és járuléki iránti végrehajthatási ügyében az arverést a dárdai kir. bíróság területén levő Baranyavár községben fekvő a baranyavári 128. tlkben felvett 148. hsz. 145 sz. ház és belsőszékné alpereseket illető felére 392 frt, az u. o. felvett 907. hsz. fekvőségre adókat illető felére 302 frt, az u. o. felvett 935. hsz. fekvőségre adókat illető felére 233 frt, Óaranyavári 191. tlkben felvett 1673. hsz. fekvőség adókat illető felére 150 frt, az u. o. felvett 1678. hsz. fekvőség adókat illető részére 150 frt, továbbá a baranyavári 980. tlkben felvett 224. t. hsz. fekvőség alpereseket illető felére 232 frt, 480. a hsz. 152. t. a 654. a hsz. 265 frt, a baranyavári 1036. tlkben felvett 686. hsz. fekvőség alpereseket illető részére 43 frtban ezenell megállapított kiküldtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1894. évi január hó 20. napján d. e. 10 órakor Baranyavár községben a jegyzői iródban** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át vagyis 39 frt 20 krt, 30 frt 20 krt, 23 frt 60 krt, 15 frt, 15 frt 20 krt, 15 frt 40 krt, 26 frt 50 krt és 4 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldtött kezéhez letenni, a vagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán a kir. bíróság mint tlkvi hatóságnál 1893. évi szeptember hó 27. napján **Jobst Béla** kir. aljárásbíró.